

Aktieselskab, ved en Generalforsamlings-Beslutning vilde i Lovene binde Bestyrelsen til bestemte Takster, ja, saa vilde man jo dog tro, at et saadant Selskab ikke var ved sine fulde fem. Og oprigtig talt forekommer det mig, at det er i Virkeligheden det, vi her have gjort. Det forbavtede mig ogsaa at høre det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds tale om den provisoriske Tilstand, vi for Øjeblikket leve i paa dette Omraade, idet Regeringen i dette Øjeblik er i Stand til frit at sætte Taksterne, som den vil; ja, saa vidt jeg husker, blev Lovens Varighed jo forlænget i Fjor, og det her anførte er altsaa ikke Tilfældet endnu, men vi ville snart komme til at staa over for en saadan Tilstand. Jeg vil i Anledning af den nævnte Udtalelse af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds sige, at hvad der efterhaanden nu herhjemme kaldes Provisorisme, har snart ingen Grænser. Min ærede Side-mand, det ærede Medlem for Hurup (N. Andersen), sagde i Gaar meget rigtigt, at saa var det jo Provisorisme, som regerede i hele den øvrige Verden, thi det er ganske sikkert, at der er mig bekendt ikke nogen anden Stat, som har gjort noget saa fornøftstridigt som at lovbinde Statsbanerne til bestemte Takster, og jeg tvivler paa, at nogen vil gøre det, men derfor leve disse andre Stater dog ikke under Provisorisme. Ønsket om her at binde Regeringen, kunde jeg endda forstaa i en tidligere Tid, men jeg vil ærlig talt sige, at det forbavser mig, at vi nu, efter at vi have faaet det saakaldte Systemskifte, ikke ere naaede vidt nok til at kunne sige: vi have Tillid til Administrationen, lad det være dens Sag at handle her. Det var dog naturligere end at tage Ansvaret bort fra den og lægge det over paa Rigsdagen. Hvor have vi overhovedet Lov til at sige, at det er Statsbaneadministrationen, som har Ansvaret for, at Statsbanerne ikke give Udbytte, naar vi binde den saa stærkt paa Punkter af denne Art. Jeg finder det altsaa ganske forkert at lovbinde Taksterne, og naar Landstinget for 5 Aar siden satte en Begrænsning af de hertil sigtende Bestemmelser, var det sikkert ikke, for at man igen skulde komme ind i Provisorisme, nej, det var af den sunde og naturlige Grund, at den Slags Takster bør løbe ud, bør med Sikkerhed have en Revision, som ikke blot er en Følge af, at i Loven indføres en Revisionsparagraf, men en Revision, som bliver nødvendig, hvis man ikke vil, at Administrationen skal staa frit, naar visse Aar ere gaaede. Skulde jeg nu over for den

foreliggende Sag udtale et Ønske, saa var det da fremfor alt det, at man vil være saa fornøftig — ja, det vilde være det fornøftigste — at man sagde: vi have nu efter Systemskiftet Tillid til Administrationen, lad den have Ansvaret paa dette Punkt, som den burde have det paa mange andre Punkter, hvor vi lade Rigsdagen med Urette blande sig ind i Forhold, der burde være Administrationens. Saa vidt vil jeg nu ikke vente, at man vil gaa, men jeg haaber, at man vil gaa saa vidt, at man siger, at de Takster, vi nu fastslaa, fastslaa vi dog ligesom sidst ikke for mere end 5 Aar, saa vi kunne være visse paa at faa dem reviderede, hvis det, vi nu fastslaa, viser sig at være forkert.

Naar jeg saa efter disse almindelige Betragtninger gaar over til det Forslag, som foreligger, og hvad der med Hensyn til dette er fremsat, saa vil jeg straks sige, at jeg først vil røre ved et Spørgsmaal, som den sidste ærede Taler var inde paa, nemlig den stærkt faldende Skala. Han drog nogle Sammenligninger med Urtekræmmere, som solgte Sukker. Jeg tror ikke, at denne Sammenligning passer, og jeg tror ikke, at det er paa Basis af den, at denne Teori nærmest skal kritiseres, Sammenligningen halter for meget. Vi maa nemlig huske, at Statsbanerne have ikke paa samme Maade en konkurrerende Urtekræmmer lige op ad sig ved hver Dør. Han er nødt til at holde ens Pris. Giver han Rabat til den store Kunde, saa forlade de mange smaa ham og gaa hen til hans Konkurrent, det er en af Konkurrencens samfundsheldige Følger. Nej, i dette Forhold maa Statsbanerne snarere lignedes med Grossisten, idet de ligesom denne ere i Stand til at lade Rabatten vokse med Salgsbeløbet, og derved faa større Fordel af Salg til den store Kunde, selv om denne faar sine Varer til en billigere Pris. For Statsbanerne er det fuldt korrekt at sige: Det, som en Rejse koster i alle Tilfælde for hver enkelt rejsende, enten han rejser kort eller langt, det skulle vi have af den enkelte rejsende, ogsaa den, der rejser kort, naar de derefter regne ud, hvad selve Transporten af den rejsende koster, og komme til, at Merudgiften ved at give Ret til den lange Rejse er ganske overordentlig forsvindende lille, have de Lov til at søge at lokke en stor Trafik, en stor Forretning frem ved at lade dem, som faa denne Merydelse, betale forholdsvis mindre. Det ærede Medlem kan ikke slaa en Pæl igennem denne Statsbanernes fuldstændig